

Za hranice na Východ (projekt CORVETTE)

(ITS international, březen/duben 2004, strana 40-41)

Carla Messina a Giampiero Luccitti (italské Ministerstvo infrastruktury a dopravy, odbor pozemní komunikace) popisují první euroregionální projekt, který vkročí za hranice dosavadní „patnáctky“ do dalších států střední a východní Evropy, které v květnu 2004 vstoupily do EU.

Podpora rovnovážného vývoje je prioritou programu Evropské Unie. Pro jeho dosažení EU prosazuje řadu dílčích úkolů jako je ekonomická a sociální harmonie a rozvoj vnitřního trhu zavedením iniciativ mající za cíl „Jednotný Evropský Prostor“.

Mezi nejdůležitější iniciativy patří:

- rozvoj infrastruktury (zejména dopravní a energetické sítě), která zvýší pohyb zboží, lidí a toku energie v rámci Evropy, a
- zaměření na zlepšení kvality a dostupnosti těchto infrastruktur zvyšováním interaktivity a interoperability mezi členskými státy EU.

Klíčovým nástrojem Evropské komise je iniciativa MIP-TEMPO (Víceletý indikativní program – Transevropský projekt inteligentních dopravních systémů), která se zabývá rozvojem a zavedením systémů ITS na TERN (Transevropská silniční síť). Jeden ze šesti euroregionálních projektů v rámci MIP-TEMPO, CORVETTE (**C**oordination and **V**alidation of the deployment od advanced **T**ransport **T**elematic system – Koordinace a prověření při zavádění systémů dopravní telematiky) zahájený v roce 1995, pokrývá území Německé zemského státu Bavorsko, Rakousko, několik krajů severní Itálie a Švýcarsko.

V květnu 2004, kdy do EU vstoupilo Slovinsko, se program CORVETTE rozšířil i sem; projekt se tak stal prvním, jenž působí i na území nového členského státu EU.

Mezi priority programu CORVETTE patří:

- Zlepšení ekonomické účinnosti a bezpečnosti na síti TERN v oblastech projektu a snížení nákladů na dopravu v sociální a environmentální oblasti pomocí optimalizace monitorování a managementu dopravních událostí a podpory bezpečné a ekonomické dopravy zboží, a
- Snížení dob jízdy poskytováním přesných časových i dopravních informací a podpora využití více druhů dopravy (multimodální dopravy).

Oblast programu CORVETTE je charakteristická zejména pro alpské kraje typickým velkým množstvím hlavních dopravních tahů (např. Brenner mezi Rakouskem a Itálií) a tunelů (např. Tauern v Rakousku). Dále spojuje těžko přístupné oblasti se severoitalskými přístavy, které představují důležité brány pro evropský import a export při obchodu s jinými kontinenty.

Tyto oblasti nabízí omezené možnosti odklonění dopravy v případě kongescí nebo nehod a jsou vystaveny působení povětrnostních podmínek zvláště v zimě. Dále se zde vyskytují sezónní nárůsty dopravního provozu (např. proudí sem turisté z jižních i severních krajů na letní dovolené nebo zimní lyžování) a dochází i ke zřetelnému nárůstu nákladní dopravy mezi severní a jižní Evropou.

Oblast je dále bohatá na důležité dopravní uzly v rámci Evropy, např. Koridor Brenner je klíčovým prvkem vysokorychlostních a zároveň vysokokapacitních komunikací v rámci severojižního transalpského koridoru Berlin-Halle-Lipsko-Erfurt-Norimberk-Mnichov (Německo) vedoucí do Verony a Říma (Itálie). 1600 km dlouhý V-koridor (Koridor 5) spojující Benátky a Terst (Itálie) s Ljublanou (Slovinsko) a Kyjevem (Ukrajina) s vedlejšími větvemi silniční sítě vedoucími z Rijiky (Chorvatsko) do Budapešti (Maďarsko) přes Záhřeb (Chorvatsko); z Bratislavy (Slovensko) do Užhorodu (Ukrajina); a z Ploče (Chorvatsko) do Budapešti přes Sarajevo (Bosna).

Koridor Transpadana spojuje Východní Evropu přes Itálii s francouzským Lyonem a skrze další koridory s Balkánem a Středním Východem. Plán rozvoje podporovaný CORVETTE poskytne zlepšení infrastruktury a odstraní místa s nízkou kapacitou dopravního provozu, kde by se v návaznosti na koridory mohly tvořit zácpy. Hlavním přínosem by se mělo stát výrazné omezení doby jízdy a to ne skrze přenesení dopravy nákladů na železnici, což je mnohdy vnímáno jako jediné praktické řešení, jak zabránit zácpám na pozemních komunikacích.

Spolupráce

Spolupráce se odvíjí zejména na základě zapojení veřejného i soukromého sektoru v mezinárodním měřítku (soukromý sektor je zejména zastoupen koncesionářskými společnostmi). V rámci projektu došlo k rozmístění zařízení ITS po celé oblasti. Jedná se zejména o meteorologické monitorovací systémy (dokáží zachytit i mlhu), kamerové systémy, systémy (LCS) pro monitorování rychlostních komunikací, dopravní monitorovací centra v Mnichově, Vídni, Cessaltu (Itálie), Trentu (Itálie), Římě, a Bielu (Švýcarsko) a dvě nová dopravní řídicí centra (TCC) v Inzerdorfu (Rakousko) a Bielu. Dále byly v rámci projektu moderně vybaveny stávající dopravní centra novými monitorovacími systémy. Vývoj evropského systému DATEX pro výměnu dat umožnil kvalitativně vyšší práci dopravních center s využitím Internetu, rádiového vysílání, mobilních telefonů a proměnného dopravního značení (VMS), které poskytují široce dostupné a spolehlivé dopravní informace. Operabilita RDS-TMS systémů je také podporována.

Mezi klíčové prvky patří také zavádění a prověření plánů řízení dopravy (TMP) na národních i mezinárodní úrovni pro koridory na větší vzdálenosti (LDC), hraniční přechody a regionální křižovatky. Příkladem jsou plány přechodu Brenner (Rakousko/Itálie) a tunelu Tauern (Rakousko), které jsou vhodně navrženy pro řešení dopravních nehod podle požadavků jednotlivých státních správ.

Budoucnost

CORVETTE do budoucna stanovila několik priorit, které se řídí požadavky jednotné evropské silniční sítě TERN:

- připravit podmínky pro stále rostoucí počet uživatelů dopravní sítě, zejména spojnice ze severu na jih a ze západu na východ oblastí s vysokou hustotou zalidnění a také spojnice bývalé „patnáctky“ členských států s novými členy EU;
- zaměření zejména na zavádění systémů ITS na těchto dopravních koridorech.

Plán vede ke splnění cílů EU týkající se harmonického vývoje Evropy. Nová generace dopravních koridorů a křižovatek silniční sítě TERN spolu s městskými a meziměstskými sítěmi se stane hlavním motorem „Jednotného Evropského Prostoru“ a to nejen s příchodem nových členů do EU.

Projekt CORVETTE se však účastní řady dalších projektů; podílí se na řešení problému s nárůstem dopravy v zálivu Mestre blízko Benátek, ale především spolupracuje s projekty ARTS a SERTI (viz mapa) na projektu Mare Nostrum (latinský výraz pro Středozemní moře). Projekt se zabývá definováním a zkoušením základních pravidel pro vývoj jednotného formátu dopravních informací zobrazovaných na víceúčelovém proměnném dopravním značení. Experimentální koridor s jednotným formátem proměnného dopravního značení povede z Portugalska a jižního Španělska přes Katalánsko a jižní Francii, a dále přes čtyři regiony Itálie (Ligurie, Piemont, Lombardie a Benátsko) až do Slovinska. Je pravdou, že účastnické státy již používají podobné zařízení VMS, což je dobrým základem pro budoucí sjednocení.

Euroregionální konference 2004

CORVETTE pořádá Euroregionální konferenci, na které bude prezentovat dosavadní výsledky v rámci MIP-TEMPO. Konference se bude konat ve Vídni od 20. do 22. září 2004. Pro další informace kontaktujte pana Martina Müllnera, tel: +43 1 595 489 622, email: muellner@via-donau.org

Partneři projektu CORVETTE

Projekt CORVETTE je řízen na mezinárodní úrovni italským Ministerstvem infrastruktury a dopravy. Dalšími partnery jsou:

Rakousko

Spolkové Ministerstvo dopravy, inovací a technologií (BMVIT), odbor III a V
Akciová společnost pro financování dálnic a rychlostních komunikací (ASFINAG)
Rakouský rozhlas (ORF)

Německo

Vrchní stavební úřad Ministerstva vnitra spolkové země Bavorsko (OBB)
Institut pro rozhlasovou techniku (IRT)
Centrum logistických kompetencí (LKZ) Prien

Itálie

Ministerstvo infrastruktury a dopravy (Odbor pozemních komunikací, informačních systémů a statistiky a odbor koordinace rozvoje a územního plánování)

Ministerstvo vnitra, dálniční policie

ANAS SpA

Správa italských dálnic SpA

Správa Benátských silnic

Správa dálnice Brenner

Správa dálnice Turín-Miláno

Správa dálnice Brescia-Verona-Vicenza-Padova SpA

Sdružení dálnic Benátky a Padova SpA

Správa dálnic Utenza SpA

Švýcarsko

FEDRO (Ředitelství federálních silnic a dálnic)

Slovinsko

Slovinské Ministerstvo dopravy

DARS (slovinské Sdružení pro poskytování dopravních informací, národní koncesionářská společnost ve Slovinsku)

Město Ljubljana (hlavní město Slovinska)

